

چیچک گوسفند و چیچک بز

(Sheep Pox and Goat Pox)

این بیماری ها در
افغانستان وجود دارند.

۱. تعریف

چیچک بز و چیچک گوسفند بیماری های ویروسی سیستمی ساری اند، که به صورت بارز توسط آفات جلی و ششی مشخص می گردند.

۲. عامل شناسی

عامل چیچک بز و گوسفند ویروس های جدأگانه ی مربوط جنس کاپری پوکس وایرس (Capripoxvirus) و خانواده ی پوکس ویریده (Poxviridae) می باشد.

۳. سرایت

بیماری توسط ذرات هوا (آیروزول) و تماس، از طریق تنفس و یا تماس با غشا های مخاطی حیوانات مصاب سرایت می کند.

۴. انواعی که مصاب می شوند

اکثر ویروسها منحصر به نوع اند، ولی چند ستونی موجود اند که هردو گوسفندها و بزها را مصاب میکنند.

۵. علایم کلینیکی

دوره ی انکشاف مخفی بیماری یک تا دو هفته است. میزان مصابیت مربوط به درجه ی تماس میان حیوانات و معافیت موجود در آنهاست که از ده تا صد درصد فرق می کند.

امراض ساری حیوانات در افغانستان

نخستین علایم کلینیکی بیماری ممکن ظهور برآمده گی ها با پایپول هایی باشد که به تشكل زخم در بالای پوست و غشای مخاطی پیش میرود. آفات پوست در آن قسمت های پوست که موی و پشم کمتر دارند، مانند زیر بغل و کشاله‌ی ران به آسانی قابل دید می باشد. حیوانات تب داشته، پژمرده

بوده و ممکن تا اندازه بی مشکل تنفسی یا سرفه داشته باشند. بیماری یک تا دو هفته ادامه داشته و به صحت یابی یا مرگ می انجامد. تلفات از بیست الی صد درصد است.

۶. دریافت های پتوولوژیک

کاپری پوکس ویروس ها (capripoxviruses) از دیگر ویروس های چیچک در این فرق دارند که دارای آفات عمیق و زخم دار اند و خساره‌ی بیشتر در جلد به میان می آید. بناءً جلد ضخیم گردیده و زخمی می شود و طبقه‌ی تحت جلد را نمایان می سازد. این زخم ها در سراسر پوست و برخی از غشاهای مخاطی به ویژه پرده های چشم، سوراخ های بینی، لب ها و نل هوا دیده می شود. شش یگانه عضو داخلی است که مصاب می گردد و شکل آن در اینجا طوریست که نودیول های نکروزی چند محraqی تا سخت در سراسر آن پراکنده است. نودیول های سیروزی موجود بوده هم چنان بعضاً در سیروزای روده ها و تونیکا واجینالیس (Tonica vaginalis) نیز موجود است. این نودیول ها فقط به ندرت در غشای مخاطی نفوذ می نمایند.

۷. تشخیص

شكل کلینیکی بیماری بسیار مشخص است. تایید تشخیص، آزمایش های لابراتواری (هستوپتوولوژی، تعامل زنجیر پولیمریز "PCR" و تجرید ویروس) را ایجاب می نماید. تشخیص تقریقی آن مشتمل است بر: اورف کانتاجیس اکتیما، پت (urticaria) و حشره گزیده گی .

۸. تداوی

برای چیچک گوسفنده و بز کدام تداوی وجود ندارد.

۹. جلوگیری و کنترول

بهترین راه جلوگیری دور نگهداشتن رمه یا گله از بیماری، به وسیله‌ی کنترول نمودن ورود حیوانات بیمار می باشد. این کار در ساحتی که رمه ها و گله ها وسیعاً با هم مخلوط

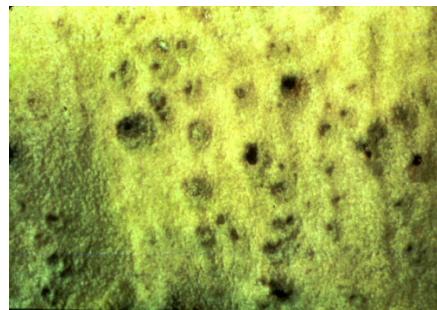
امراض ساری حیوانات در افغانستان

اند، مشکل است. برای چیچک گوسفند و چیچک بز واکسین های خوب موجود است و برای هر دو عین واکسین به کار می رود که حداقل برای مدت دو سال معافیت تولید می کند.

شکل. انکشاف پاپیول ها در زیر دم - چیچک گوسفند

شکل. آفات زخم دار ژرف در بالای پوست که برای چیچک گوسفند و بز تیپیک اند

شکل. نوبیول های پراگنده در شش، التهاب شش ناشی از چیچک گوسفند

